

РЕШЕНИЕ

№ 131

гр. София, 05.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 71 състав,
в публично заседание на 13.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мирослава Йорданова-Великова

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **10218** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Образувано е по жалба на А. Г., гражданка на Украйна, с предоставен хуманитарен статут в Р. България, в качеството и на майка и законен представител на А. Г., ЛЧН: [ЕГН], със съдебен адрес: [населено място], [улица], ет. 3, чрез адв. п-к П. Ж. срещу заповед № ЗСПД/Д-С-БЗ от 08.09.2023 г. на директора на дирекция "Социално подпомагане" - В..

С жалбата се иска отмяна на оспорения административен акт като незаконосъобразен. Жалбоподателката твърди, че правото на еднократна помощ за дете произтича от предоставения хуманитарен статут и постоянното пребиваване в Република България на семейството ѝ. На следващо място, сочи че макар чл. 3, т. 5 от ЗСПД да съдържа ограничение, отнасящо за семейства на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната и изисква международен договор, по който Република България да е страна, същото е в пряко противоречие с нормите на Директива 2001/55/ЕС/ на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 2001 г., които вече имат директен ефект за България като държава членка и тя е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат, а именно - получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка. Позовава се на Конвенцията за правата на детето, ратифицирана от Република България.

В съдебно заседание, оспорващата, редовно призована, не се явява, представлява се от адв. Ж.. В о.с.з. същият моли процесната заповед да бъде отменена по изложените в

жалбата съображения.

Ответникът - Директорът на дирекция "Социално подпомагане" – В.- редовно призован, не изпраща представител. В писмено становище до съда излага доводи за законосъобразност на оспорената заповед. Сочи, че в Закона за семейни помощи за деца, който е специален по отношение на Закона за убежището и бежанците, не са включени изрично чужденците, на които е представена особена закрила и за тези лица няма нормативни основания за предоставяне на семейни помощи за деца.

Административен съд София- град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Производството пред административния орган е започнало по подадена молба-декларация от А. Г., гражданка на Украйна, с предоставен хуманитарен статут в Република България, в качеството ѝ на майка и законен представител на А. Г., ЛЧН: [ЕГН] с вх. № 5419/01.09.2023 г. за получаване на еднократна помощ за отглеждане на дете съобразно нормите на ЗСПД. Със заповед № ЗСПД/Д-С-БЗ от 08.09.2023 г. на директора на дирекция "Социално подпомагане" - В. на жалбоподателката е отказана еднократна помощ по чл. 6, ал. 1 от ЗСПД, на основание чл. 3, т. 5 от ЗСПД. Като основен мотив административният орган посочил, че членовете на семейството на жалбоподателката са граждани на Украйна, с предоставен хуманитарен статут, които не попадат в обхвата на предоставената закрила за бежанци по ЗУБ и липсва основание за отпускане на семейна помощ за деца, тъй като получаването на този вид помощ не е предвидено в друг закон или международен договор, за които се иска помощта по ЗСПД. При тези мотиви Директорът на Дирекция дирекция "Социално подпомагане"- В. е постановил оспорения в настоящото производство отказ. Заповедта е връчена на заявителката на 17.10.2023 г. Жалбата срещу нея е депозирана на 19.10.2023 г.

При така установената фактическа обстановка, съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като подадена в срок от легитимирано лице, срещу административен акт, който подлежи на съдебен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е основателна по следните съображения:

Съобразно чл. 10, ал. 4 от ЗСПД във връзка с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Процесният административен акт е издаден от компетентен орган, в рамките на предоставените му правомощията и в предвидената от закона форма.

Съдът констатира, че заповедта е издадена в противоречие с материално- правните разпоредби и в несъответствие с целта на закона - основания за незаконосъобразност по чл. 146, т. 4 и т. 5 от АПК, а административният орган неправилно е приел, че не е налице правно основание за предоставяне на семейни помощи в конкретния случай.

Съобразно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от ЗЧРБ чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин. Съгласно разпоредбата на чл. 36 от ЗУБ чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република България. В чл. 26, ал. 1 от Конституцията на Република България и в чл. 3, ал. 1 от ЗЧРБ е регламентирано, че чужденците, които пребивават в Република България, имат всички права и задължения според Конституцията, българските закони и ратифицираните международни договори, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство.

От събраните в хода на делото доказателства е видно, че А. Г. и дъщеря ѝ А. Г. фактически постоянно пребивават в Република България. Правното основание на пребиваването им е предоставеният хуманитарен статут, видно и от представената по делото Регистрационна карта на чужденец с предоставена защита. От друга страна, разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД сочи ограничение относно лица, които имат право на семейни помощи, в случая - бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Според настоящият състав обаче последната норма, предвидена в българското законодателство не е съобразена с разпоредбите на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, съгласно която държавите- членки полагат грижи получените статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата-членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава- членка. Нормата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не е съобразена и с Директива 2011/95/ЕС на ЕП и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, какъвто е хуманитарния статут, както и за съдържанието на предоставената закрила.

По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най- малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право. Както беше посочено съгласно чл. 29, § 1 от Директивата "държавите- членки гарантират на лицата, на които е предоставена международна закрила, получаването в държавата- членка, която им е предоставила такава закрила, на необходимите социални грижи, както е предвидено за гражданите им." А § 2 на същия член предвижда възможност чрез дерогация от общото правило, установено в параграф 1,

държавите- членки да могат да ограничат социалните помощи, предоставени на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, до основните обезщетения, които се предоставят на същото равнище и при същите условия, както за гражданите им. Действително възможността за ограничаване на равното третиране при социалните помощи е за лицата, на които е предоставена субсидиарна закрила, но не се установява Република България да е заявила подобна дерогация на правилото по § 1, от чл. 29 от Директивата. Съобразявайки горното съдът намира, че националната правна уредба, предвиждаща изключване от семейните помощи за деца на чужденците, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с хуманитарен статут, съгласно разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, противоречи на Общностното право и следва да бъде оставена неприложена. Следователно отказът да се изплати помощ по чл. 6 от ЗСПД за детето на жалбоподателката е в нарушение на нормите на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. и на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г.

За пълнота на изложението следва да се отбележи, че съгласно чл. 2 от Конвенцията на ООН за правата на детето държавите - страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция, на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници. Държавите - страни по Конвенцията, вземат всички подходящи мерки за осигуряване закрилата на детето против всички форми на дискриминация или наказание на основание на статута, действията, изразените мнения или убеждения на неговите родители, законни настойници или членовете на неговото семейство.

Измежду признатите от Конвенцията права на детето е и правото на жизнен стандарт закрепено в чл. 27 - държавите - страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие. Държавите - страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия и в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ и програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището.

Следователно от материалите по делото се установява противоречие на чл. 3, т. 5 от ЗСПД с разпоредбите на чл. 2 и чл. 27 от Конвенцията за правата на детето, ратифицирана с решение на Великото народно събрание от 11.04.1991 г. Разрешаването на това противоречие е предвидено в чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България - международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната. Те имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат. В Решение № 8 от 15.11.2019 г. по к. д. № 4 от 2019 г. Конституционният съд посочва, че КЗПЧОС, страна по която са всички държави-

членки на ЕС, е интегрирана в националния правен ред, прилага се пряко и с предимство пред националните законодателни актове, които ѝ противоречат, и обвързва националните съдилища и органите на публичната власт. Това решение е приложимо и по отношение на Конвенцията за правата на детето.

Предвид горните съображения и поради липсата на друго основание в заповедта, което да е причина за постановения отказ, съдът намира, че административният орган незаконосъобразно е отказал отпускането на оспорващата на семейна помощ по чл. 6, ал. 1 от ЗСПД и обжалваната заповед, като незаконосъобразна следва да бъде отменена. Преписката следва да бъде върната за ново произнасяне по заявлението на оспорващата при спазване на указанията, дадени в настоящото решение.

Воден от изложеното, Административен съд София-град,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на А. Г., гражданка на Украйна, с предоставен хуманитарен статут в Р. България, в качеството и на майка и законен представител на А. Г., ЛЧН: [ЕГН] заповед № ЗСПД/Д-С-БЗ от 08.09.2023 г. на директора на дирекция "Социално подпомагане" – В., издадена на основание чл. 3, т. 5 от ЗСПД, като незаконосъобразна.

ВРЪЩА преписката на административния орган - директора на дирекция "Социално подпомагане" - В. за ново произнасяне съобразно дадените от съда указания по тълкуването и прилагането на закона като определя срок за това произнасяне - един месец от датата на постановяване на решението.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от ЗСПД.

СЪДИЯ